

LÄÄKÄRILIITTO
LÄKARFÖRBUNDET

Eutanasia ja lääkäriavusteinen itsemurha vuonna 2020 -kysely

Kyselyn tavoite

- Kerätä ajantasaista tietoa liiton jäsenten (lääkäri- ja opiskelijajäsenet) eutanasiaa ja lääkäriavusteista itsemurhaa koskevista mielipiteistä, niiden jakautumisesta eri ryhmissä sekä selvittää mielipiteissä tapahtuneita muutoksia.
- Edelliset kyselyt vuosina 2003 ja 2013.

Kyselyn toteutus

- Kyselyn kohdejoukkona Lääkäriliiton lääkäri- ja opiskelijajäsenet. Työkäisistä lääkäreistä noin 91% kuuluu Lääkäriliittoon.
- Sähköinen kysely lähetettiin 23.9.-23.10.2020 kaikille niille, joiden sähköpostiosoite oli liiton jäsenrekisterissä (N=26 740). Vastauksia saatiin 6 889 (26 %).

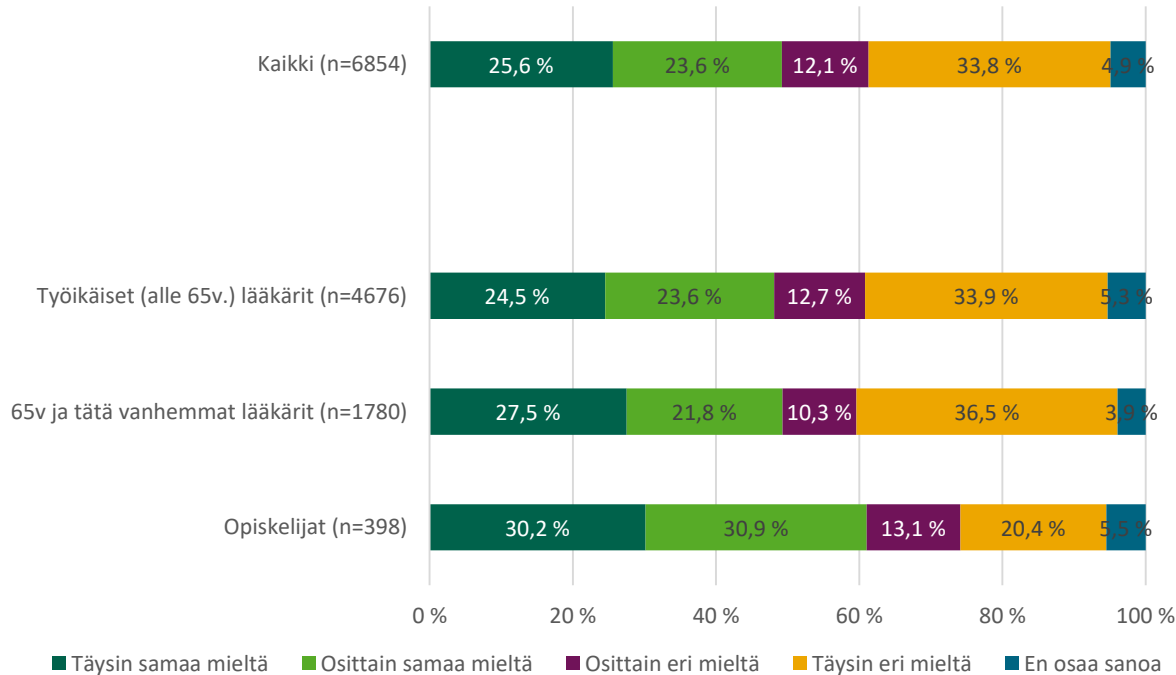
- Kyselyyn vastasi 6 489 lääkäriä ja 400 lääketieteen opiskelijaa (n=6 889)
- **Työikäisiä alle 65 vuotiaita lääkäreitä oli 4 682.**
- **Tulosraportti keskittyy pääosin työikäisten lääkärien vastauksiin.** Tämä mahdollistaa vertailut vuosien 2013 ja 2003 kyselyihin.
- Kerätty aineisto on rakenteeltaan varsin hyvin koko perusjoukkoa edustava, vaikkakin naiset ja vanhimpaan ikäryhmään kuuluvat ovat aineistossa hieman yliedustettuina. Aineiston perusteella voidaan tehdä koko lääkärikuntaa koskevia johtopäätelmiä.

Eutanasiaa koskevat mielipiteet

Suhtautuminen eutanasian laillistamiseen jakaa mielipiteitä

Väittämä: Eutanasia tulisi laillistaa Suomessa

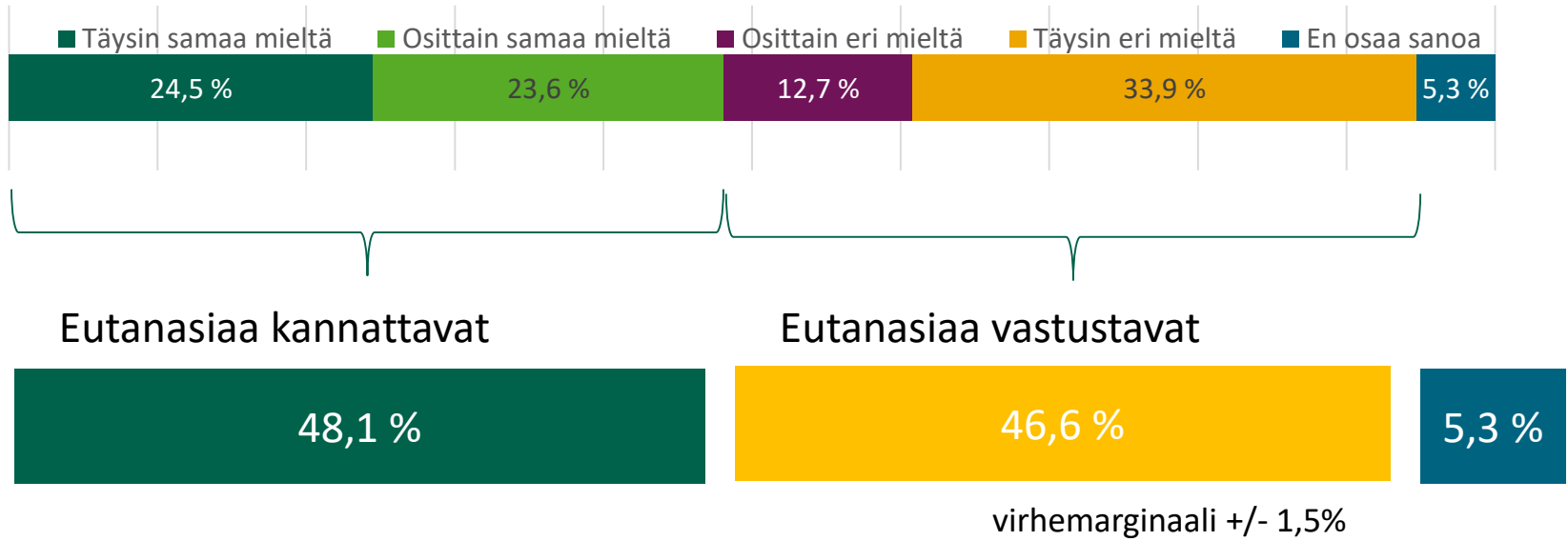
Kaikki kyselyyn vastanneet n=6 854, tieto puuttuu n=35

- Suurimman ryhmän muodostaa väittämän kanssa "täysin eri mieltä" vastanneet (34 %).
- Työkäisistä eutanasiaa vastustavia on suunnilleen yhtä paljon kuin eutanasiaa kannattavia.
- Opiskelijoista suurin osa kannattaa eutanasian laillistamista.

Väittämä: Eutanasia tulisi laillistaa Suomessa

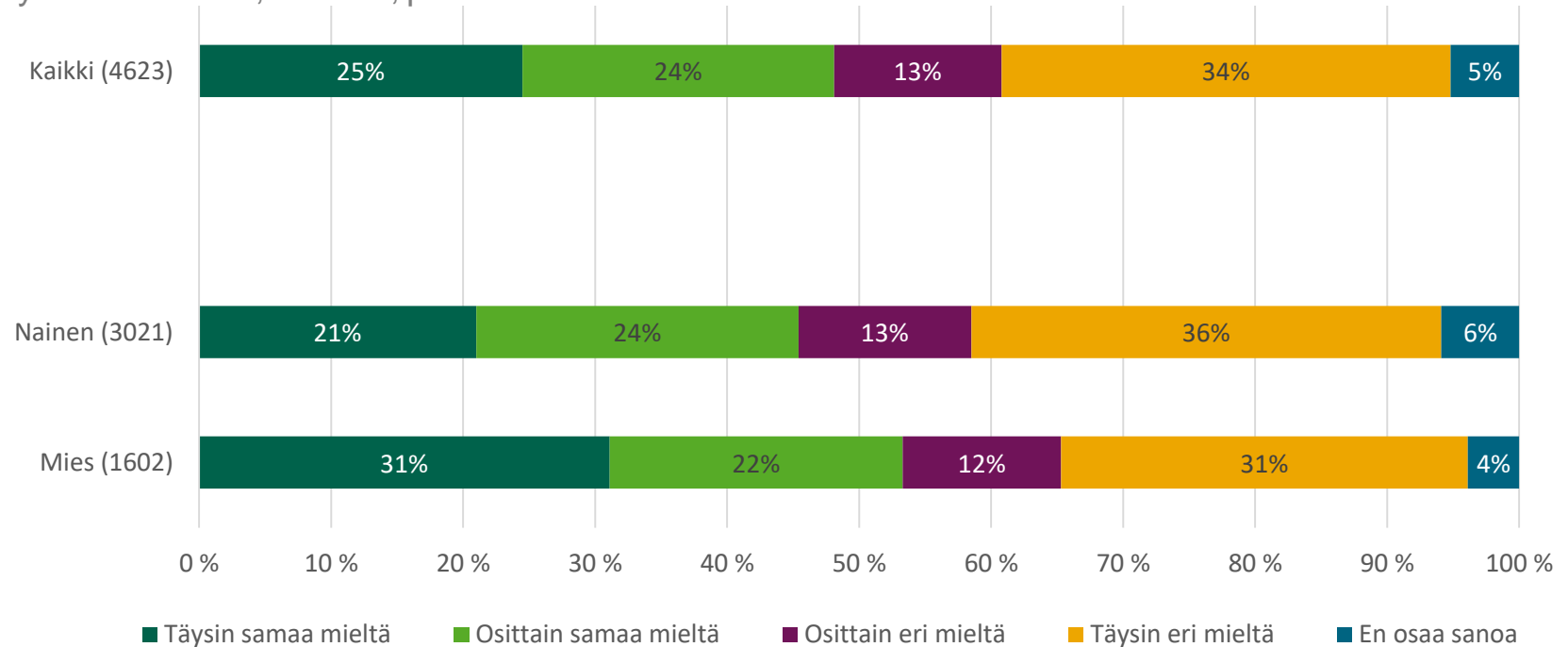
Puolet lääkäreistä kannattaa ja puolet vastustaa eutanasian laillistamista (Työikäiset lääkärit n=4 676).

Miehet ovat naisia useammin eutanasian laillistamisen kannalla.

Väittämä: Eutanasia tulisi laillistaa Suomessa

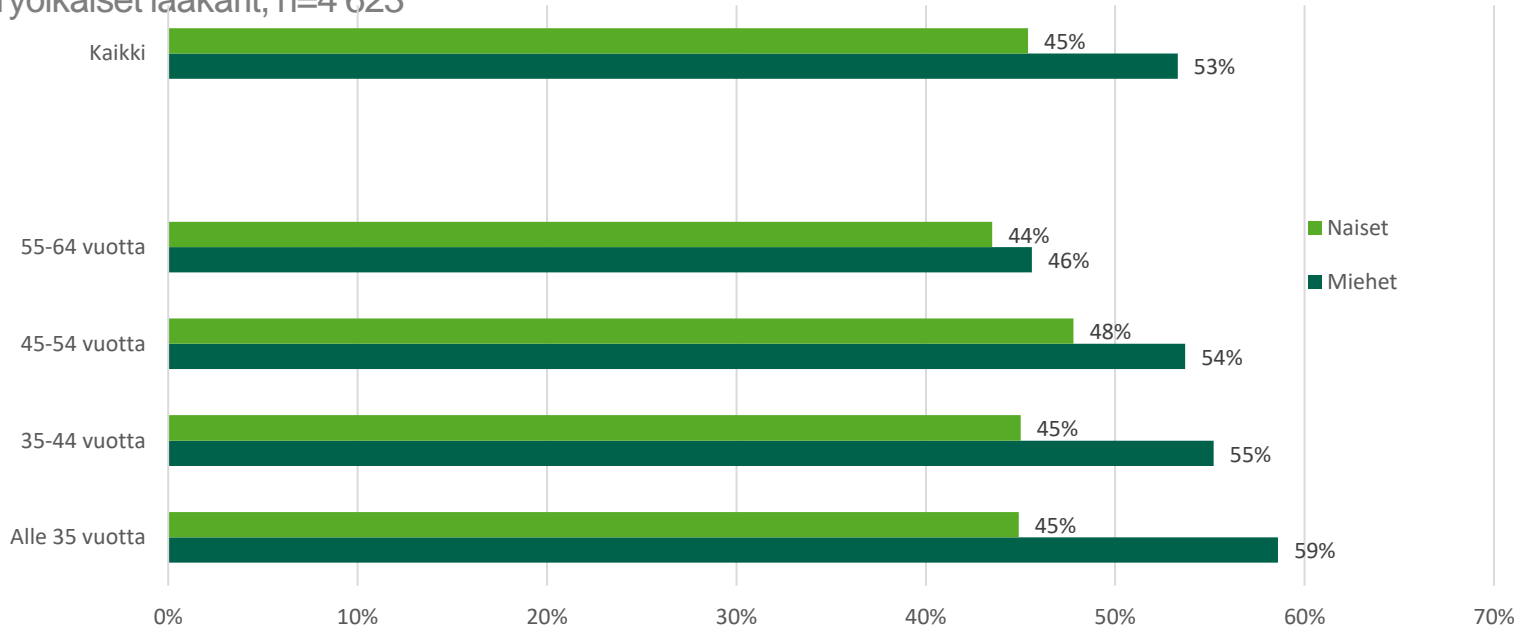
Työkäiset lääkärit, n=4 623, p < 0.001

Sukupuolten välinen ero eutanasiaan suhtautumisessa on suurin alle 35-vuotiaiden ryhmässä.

Väittämä: Eutanasia tulisi laillistaa Suomessa, täysin/osittain samaa mieltä vastanneet, %.

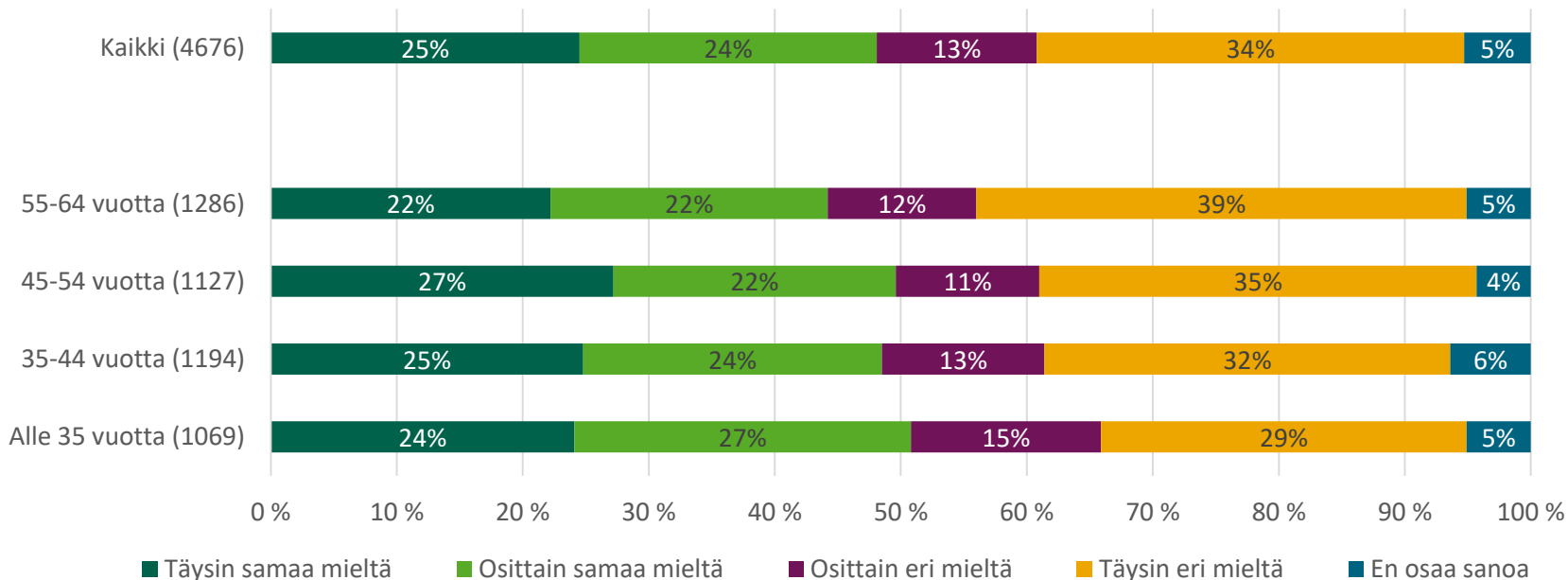
Työkäiset lääkärit, n=4 623

Eutanasiaa kannattavien osuus korkein nuorimmassa ikäryhmässä.

Väittämä: Eutanasia tulisi laillistaa Suomessa

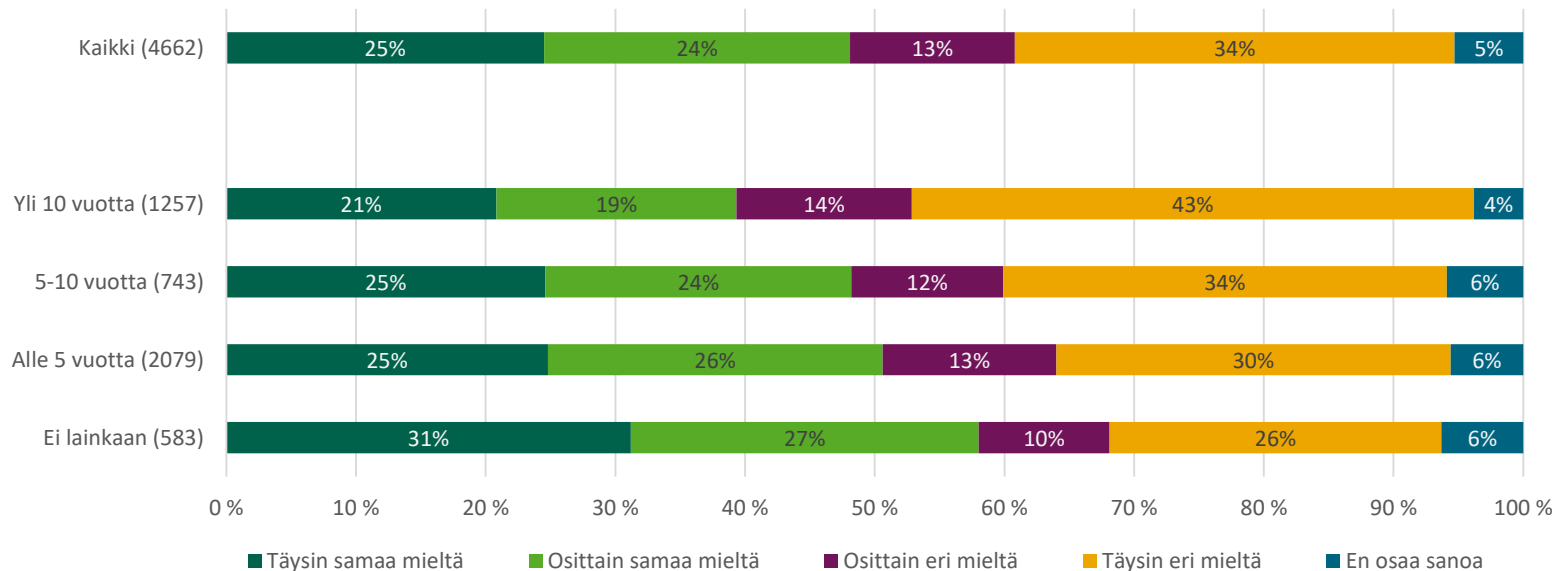
Työikäiset lääkärit, n= 4 676, p < 0.001

Mitä pidempi työkokemus elämän loppuvaiheessa olevien potilaiden hoidosta, sitä suurempi osa lääkäreistä vastustaa eutanasian laillistamista.

Väittämä: Eutanasia tulisi laillistaa Suomessa

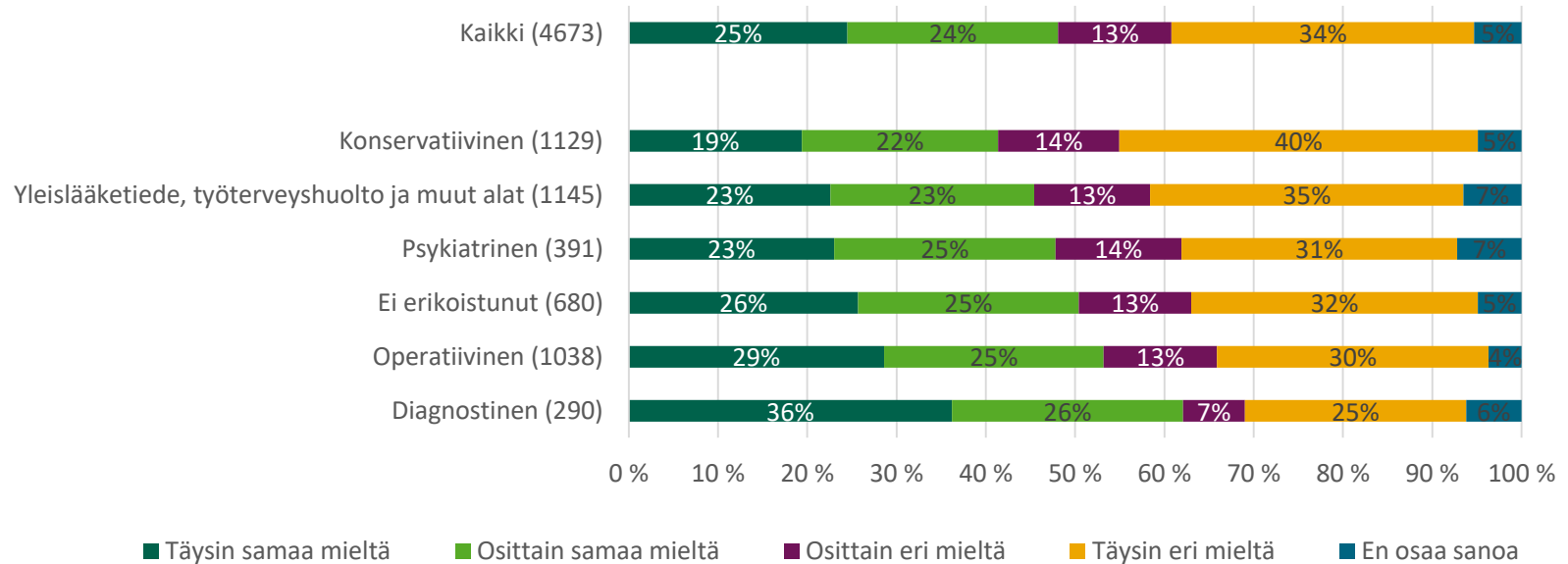
Työikäiset lääkärit, n= 4 662, p < 0.001

Eutanasiaan suhtautumisessa on eroja myös erikoisalaryhmien (mukana myös alalle erikoistuvat) välillä. Konservatiivisten ja yleislääketieteen alojen lääkärit ovat kriittisimpiä eutanasiaa kohtaan.

Väittämä: Eutanasia tulisi laillistaa Suomessa

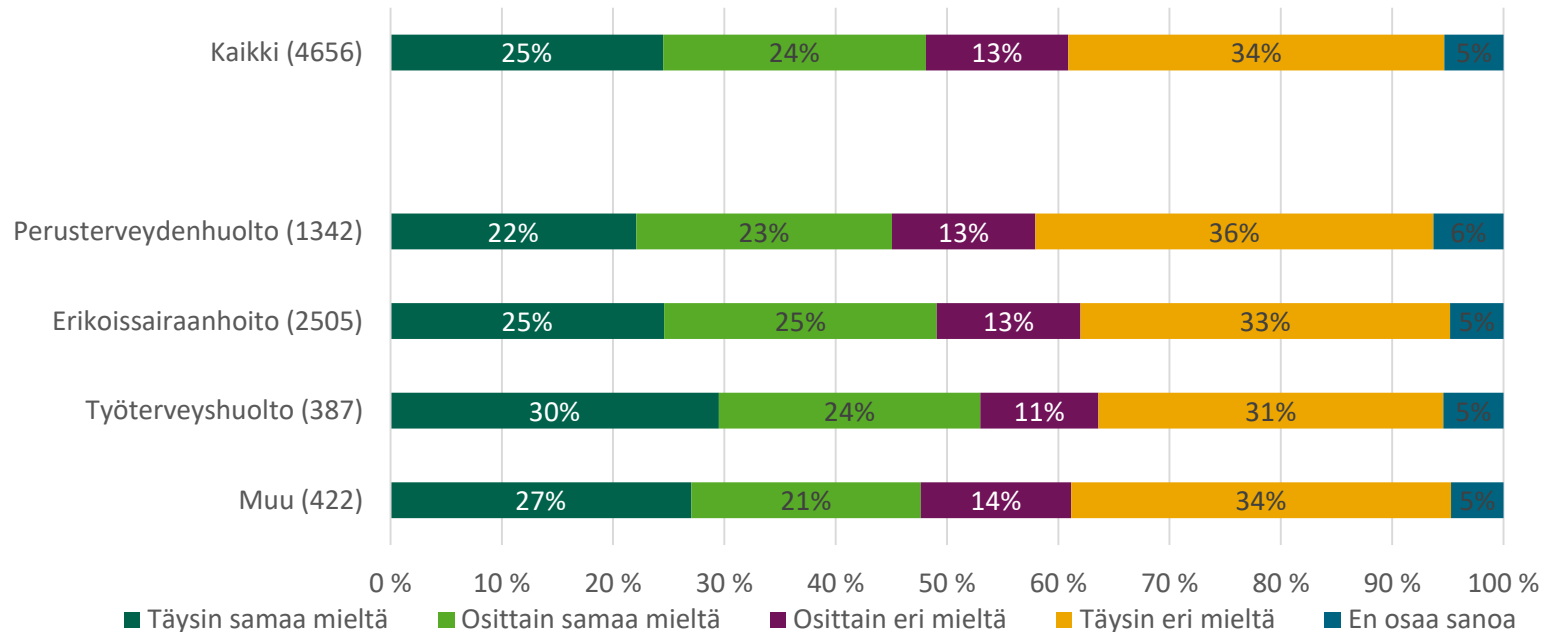
Työkäiset lääkärit, n= 4 673, p < 0.001

Työterveyshuollossa on eniten ja perusterveydenhuollossa vähiten eutanasian kannattajia.

Väittämä: Eutanasia tulisi laillistaa Suomessa

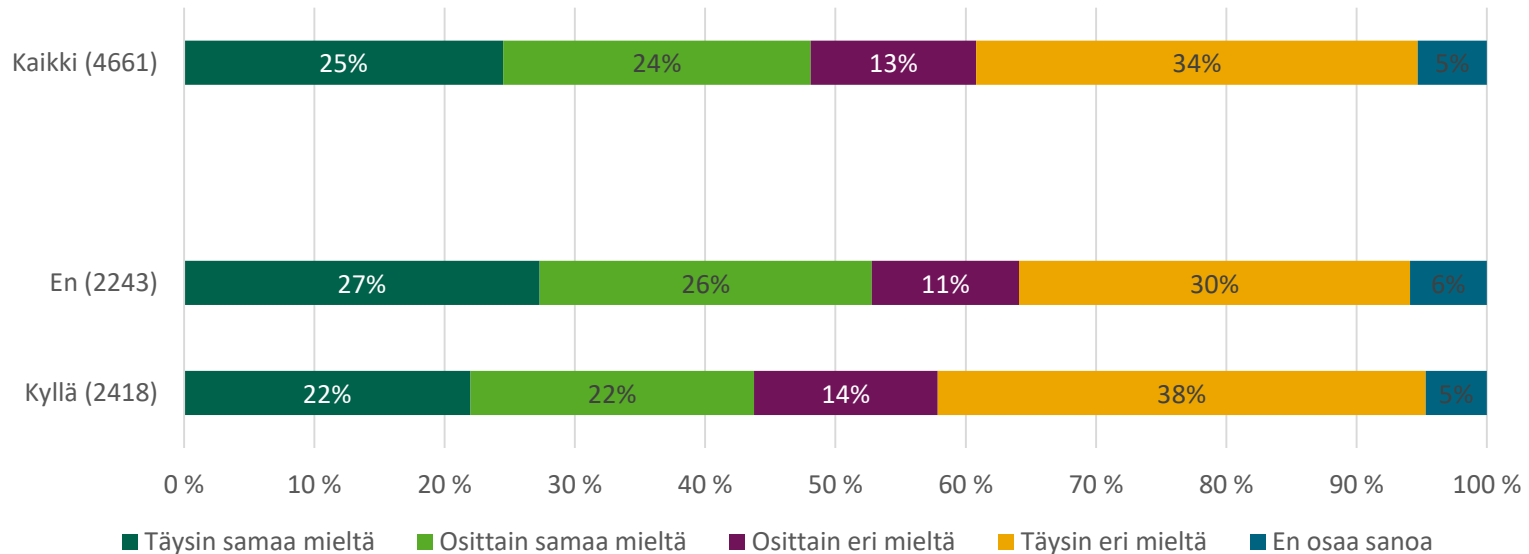
Työkäiset lääkärit, n= 4 656, p < 0.001

Eutanasian laillistamiseen suhtautuminen sen mukaan, osallistuuko nykyisessä työssä elämän loppuvaiheessa olevien potilaiden hoitoon

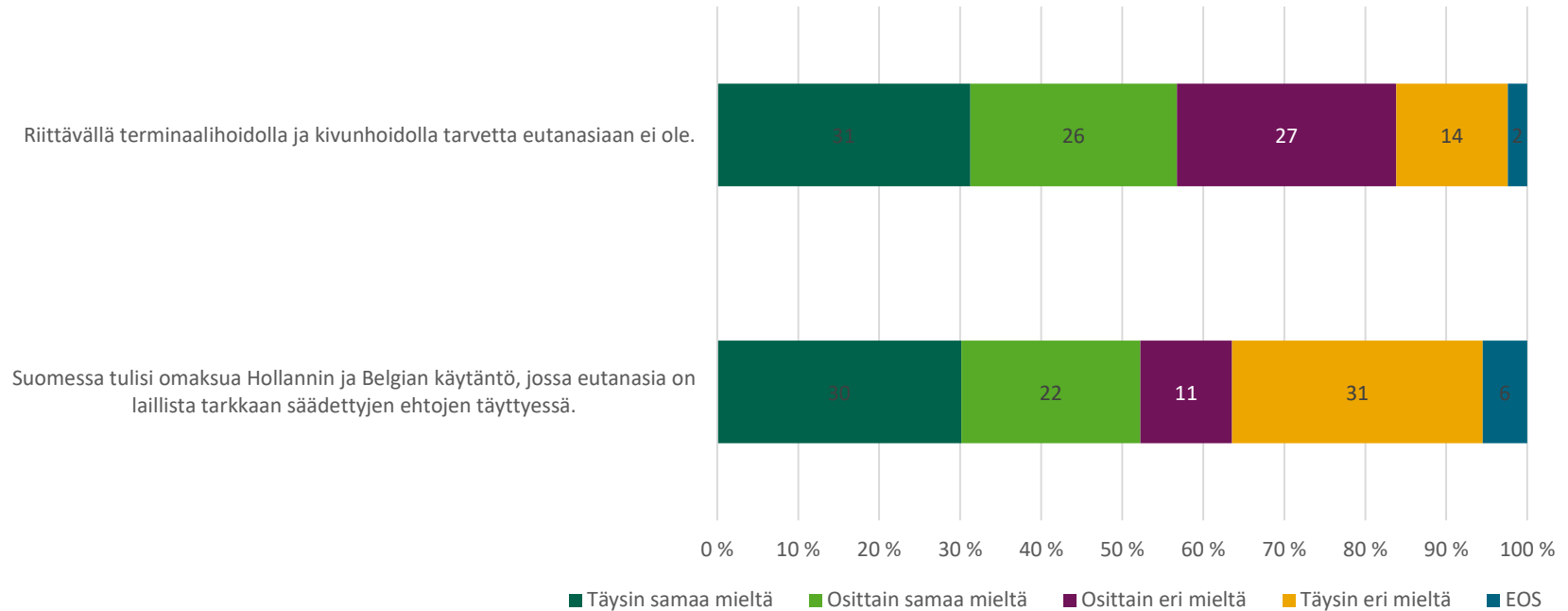
Väittämä: Eutanasia tulisi laillistaa Suomessa

Työkäiset lääkärit, n=4 661, p<0.001

Lähes 60 % lääkäreistä on sitä mieltä, että riittävällä terminaalihoidolla (saattohoito) ja kivunhoidolla tarvetta eutanasiaan ei ole.

Työikäiset lääkärit, n=4 673-4 675

Väittämä: Riittävällä terminaalihoidolla (saattohoito) ja kivunhoidolla tarvetta eutanasiaan ei ole.

Tätä mieltä on

93 %

Eutanasiaa vastustavista lääkäreistä.

66 %

Lääkäreistä, joilla on yli 10 vuoden työkokemus elämän loppuvaiheen potilaiden hoidosta.

57 %

Työikäisistä lääkäreistä.

20 %

Eutanasiaa kannattavista lääkäreistä.

Joka viides eutanasian laillistamista kannattava lääkäri on sitä mieltä, että riittävällä saattohoidolla tarvetta eutanasiaan ei ole.

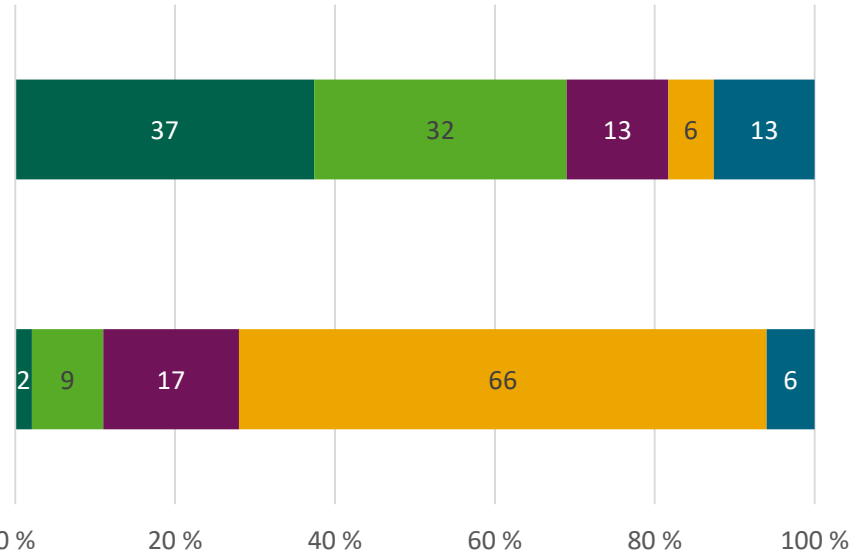
Työikäiset lääkärit

Riittävällä terminaalihoidolla ja kivunhoidolla tarvetta eutanasiaan ei ole.	Eutanasiaa kannattavat (n=2247)	Eutanasiaa vastustavat (n=2178)
Täysin samaa mieltä	3 %	62 %
Osittain samaa mieltä	17 %	31 %
Osittain eri mieltä	50 %	5 %
Täysin eri mieltä	28 %	1 %
En osaa sanoa	2 %	2 %
Kaikki	100 %	100 %

Eutanasiaa koskevat väittämät

Työkäiset lääkärit, n=4 658-4 682

Jos eutanasia olisi sallittua Suomessa, perusteeksi tulisi hyväksyä vain loppuvaiheen sairauteen liittyvät vaikeat fyysiset oireet (esim. kipu ja hengenahdistus).

■ Täysin samaa mieltä ■ Osittain samaa mieltä ■ Osittain eri mieltä ■ Täysin eri mieltä ■ EOS

Eutanasiaa koskevissa mielipiteissä tapahtuneet muutokset vuosina 2003-2013-2020

Työikäiset lääkärit

	Täysin/osittain samaa mieltä,%			Täysin/osittain eri mieltä,%		
	2003	2013	2020	2003	2013	2020
Eutanasia tulisi laillistaa Suomessa.	30	46	48	61	46	47
Suomessa tulisi omaksua Hollannin ja Belgian käytäntö, jossa eutanasia on laillista tarkkaan säädettyjen ehtojen täytyessä.	37	52	52	53	41	42
Riittäväällä terminaalihoidolla ja kivunhoidolla tarvetta eutanasiaan ei ole.	62	56	57	31	38	41

Aikaisempien vuosien tuloksia:

<https://www.laakariliitto.fi/laakariliitto/tutkimus/palvelujarjestelma-ja-potilas/>

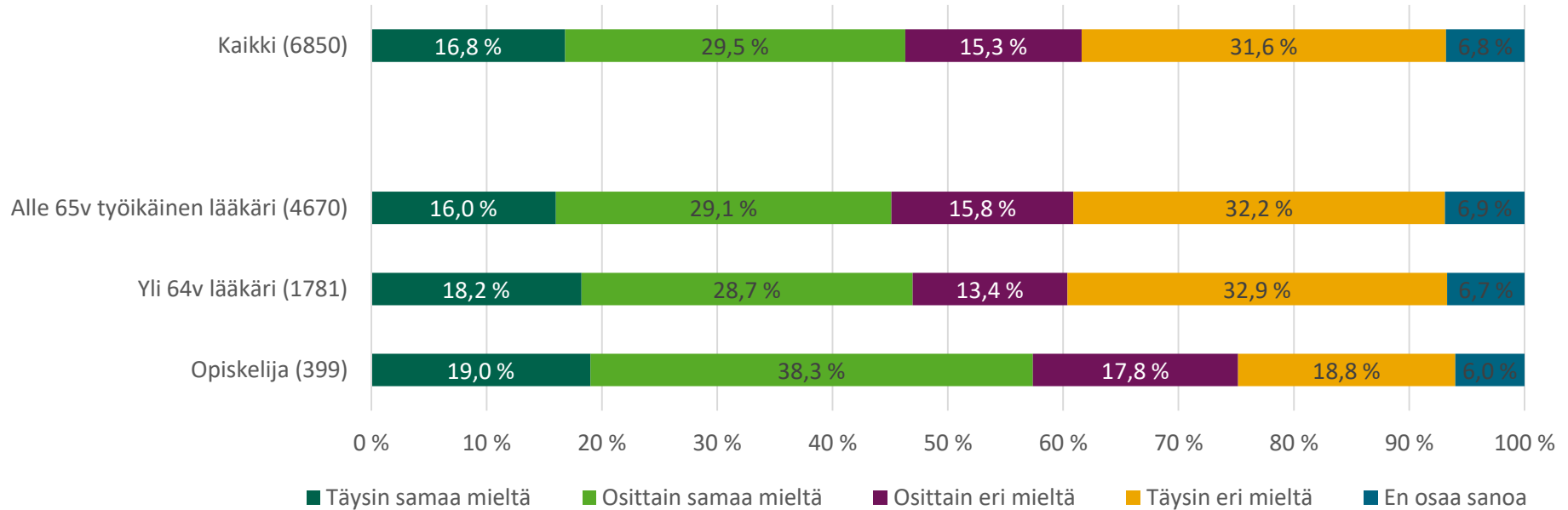
<http://jme.bmj.com/content/41/4/353>

Lääkäriavusteista itsemurhaa koskevat mielipiteet

Myös lääkäriavusteinen itsemurha jakaa mielipiteitä.

Väittämä: Lääkärin tulee voida avustaa potilastaan itsemurhassa.

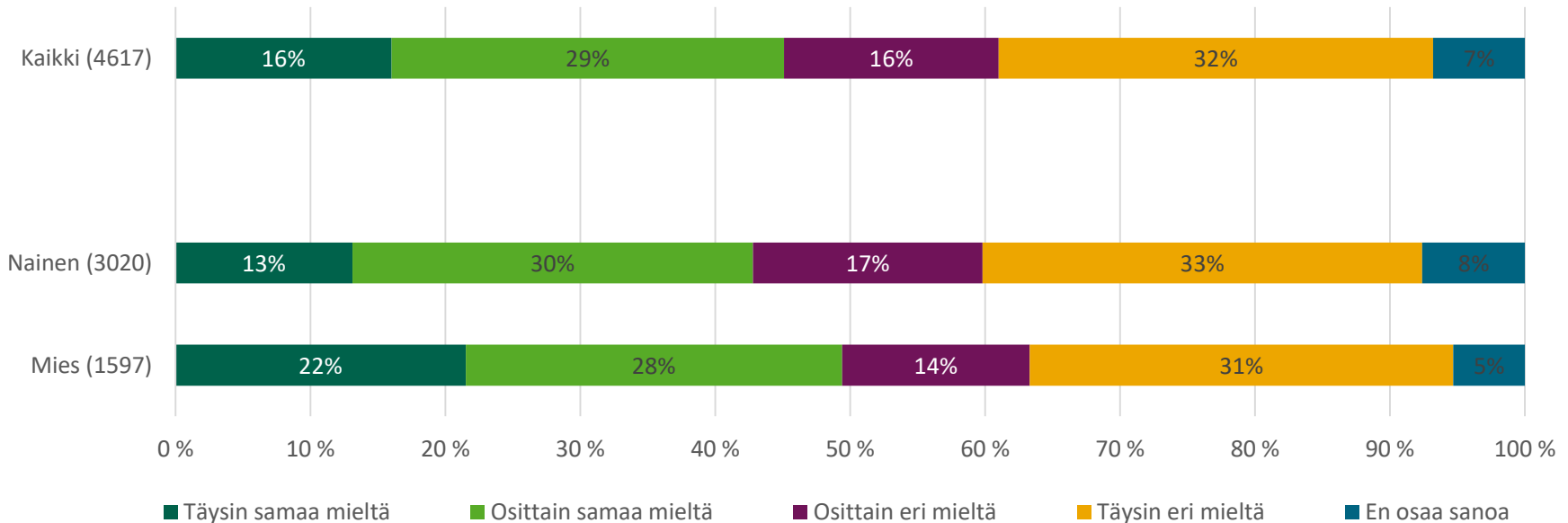
Kaikki vastaajat, n= 6 850, p < 0.001

Samoin kuin eutanasiaa koskevien mielipiteiden kohdalla, mieslääkärit suhtautuvat naisia sallivammin lääkäriavusteista itsemurhaa kohtaan.

Väittämä: Lääkärin tulee voida avustaa potilastaan itsemurhassa.

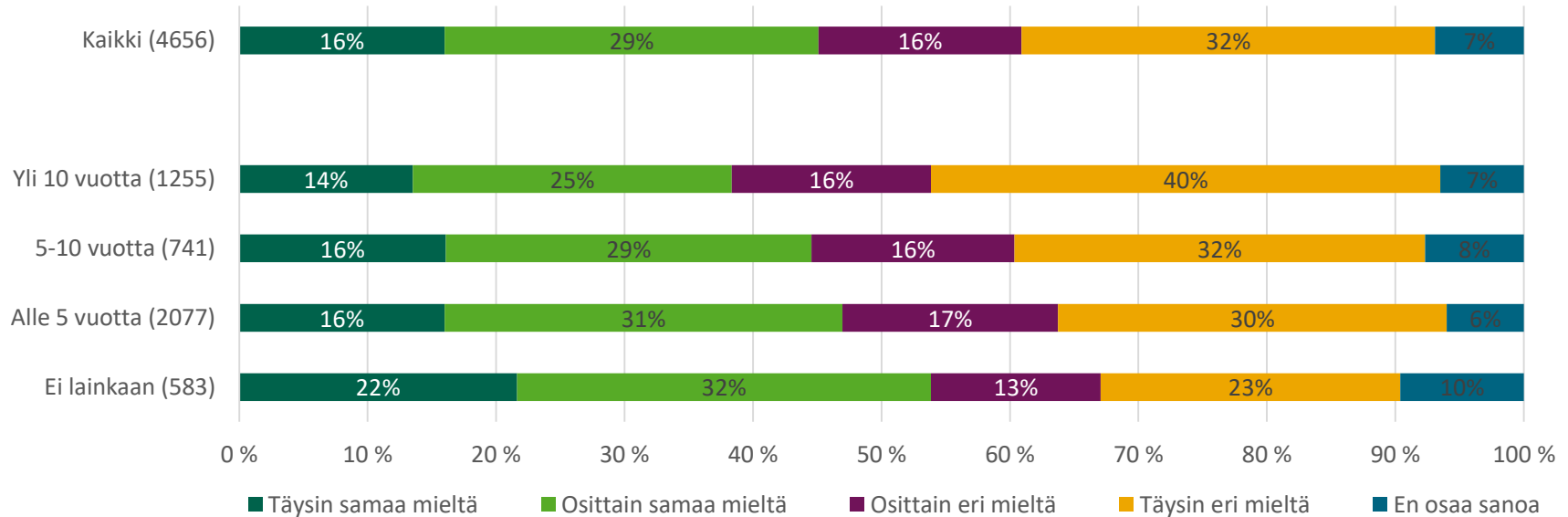
Työikäiset lääkärit, n=4 617, p < 0.001

Kokemus elämän loppuvaiheessa olevien potilaiden hoitoon osallistumisesta lisää kriittisyyttä lääkäriavusteista itsemurhaa kohtaan.

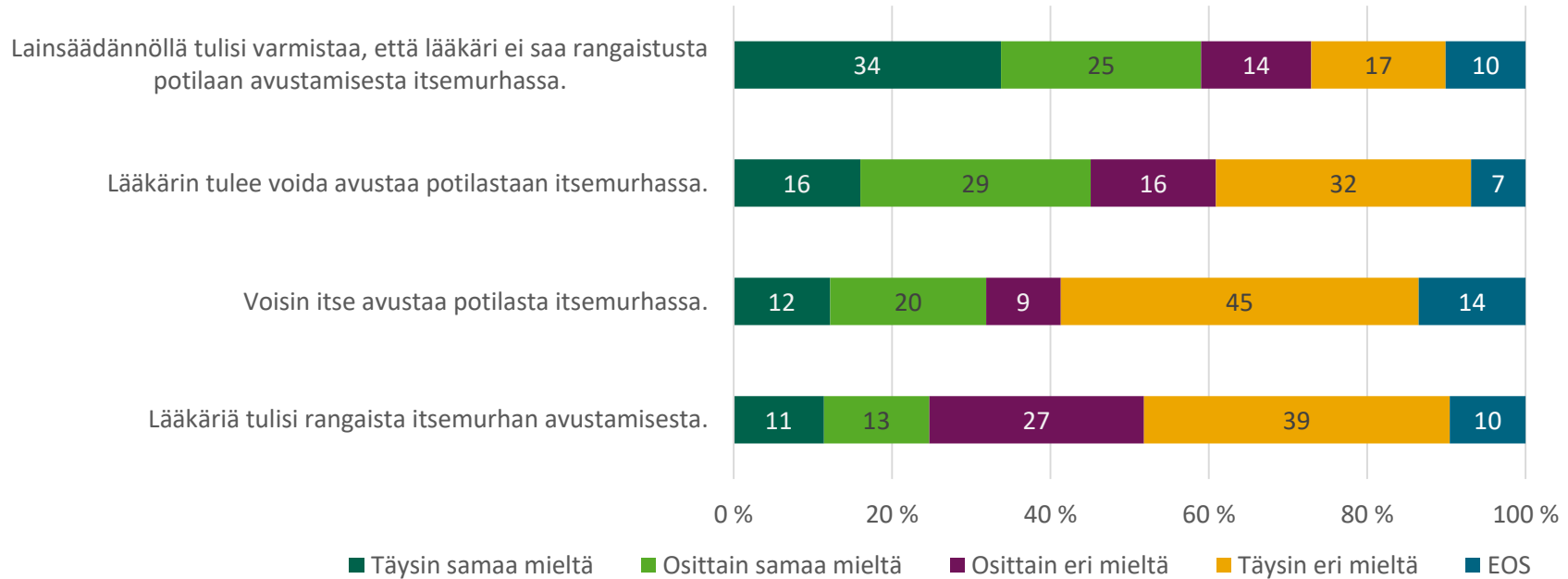
Väittämä: Lääkärin tulee voida avustaa potilastaan itsemurhassa.

Työikäiset lääkärit, n=4 656, p < 0.001

Lääkäriavusteista itsemurhaa koskevat väittämät

Työikäiset lääkärit, n=4 668 - 4 673

Mielipiteet koskien lääkäriavusteista itsemurhaa ovat muuttuneet sallivampaan suuntaan.

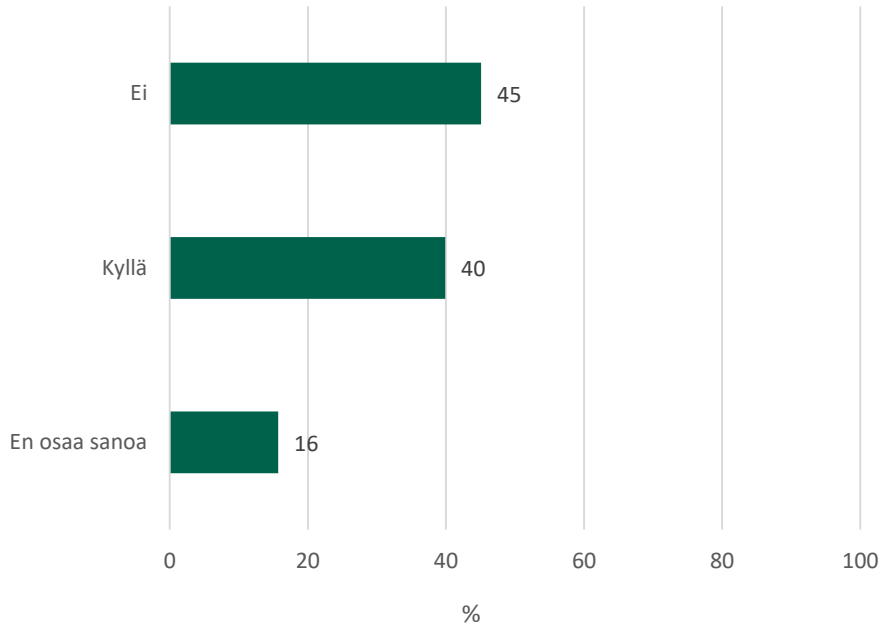
Työikäiset lääkärit

	Täysin/osittain samaa mieltä, %			Täysin/osittain eri mieltä, %		
	2003	2013	2020	2003	2013	2020
Lääkäriä tulisi rangaista itsemurhan avustamisesta.	31	28	25	49	53	66
Lääkärin tulee voida avustaa potilastaan itsemurhassa.		16	45		68	48

Tulisiko Lääkäriliiton muuttaa eutanasiaa tai
lääkäriavusteista itsemurhaa koskevaa
kantaansa?

Tulisiko Lääkäriliiton muuttaa eutanasiaa ja/tai lääkäriavusteista itsemurhaa koskevaa kantaansa?

Kaikki vastanneet, n=6 880

Millainen Lääkäriliiton eutanasiaa tai lääkäriavusteista itsemurhaa koskevan kannan tulisi olla? Tiivistelmää kannanmuutosta toivovien avoimesta palautteesta.

- Nykyistä sallivampi. Eutanasia tai lääkäriavusteinen itsemurha tulisi sallia, mutta vain tarkasti säädellyin ehdoin.
- Tulisi olla mahdollista, jos potilaan sietämätöntä fyysistä kärsimystä ei pystytä hoidollisesti lievittämään tilanteessa, jossa kuolema on lähellä ja väistämätön.
- Tulisi perustua oikeustoimikelpoisen potilaan omaan tahtoon.
- Tulisi olla useamman lääkärin/moniammatillisen tiimin päätös.
- Lääkärinä ei tule velvoittaa toimimaan vastoin vakaumustaan tai tahtoaan.

Tuloksia tiivistetysti

- Eutanasia jakaa lääkärikunnan mielipiteitä. Puolet lääkäreistä on eutanasian laillistamista vastaan, toinen puoli laillistamisen kannalla. Tilanne on pysynyt suunnilleen samana vuoden 2013 tutkimukseen verrattuna.
- Mielipiteet jakaantuvat kaikissa tarkastelluissa lääkäriryhmissä.
- Kokemus elämän loppuvaiheessa olevien potilaiden hoidosta lisää kriittisyyttä sekä eutanasiaa että lääkäriavusteista itsemurhaa kohtaan.
- Lääkärit korostavat antamassaan avoimessa palautteessa laadukkaan saattohoidon merkitystä ja sen varmistamista eri puolilla maata.

Tuloksia tiivistetysti

- Naislääkärien suhtautuminen eutanasiaa kohtaan on kriittisempää kuin miesten.
- Eutanasian laillistaminen saa kannatusta erityisesti opiskelijoiden ja nuorten mieslääkärien keskuudessa.
- Diagnostisten ja operatiivisten alojen lääkärien mielipiteet ovat muita aloja sallivampia. Muissa tarkastelluissa erikoisalaryhmissä eutanasian laillistamiseen suhtaudutaan kriittisemmin.

Tuloksia tiivistetysti

- Myös suhtautuminen lääkäriavusteiseen itsemurhaan jakaa mielipiteitä.
- Lääkäriavusteista itsemurhaa koskevat mielipiteet ovat muuttuneet aikaisempaa sallivampaan suuntaan.
- Noin 40 % jäsenistä toivoo muutosta eutanasiaa tai lääkäriavusteista itsemurhaa koskeviin Lääkäriliiton kantoihin. Henkilökohtainen mielipide ei suoraan heijastu toiveena liiton kannan muuttamiseen.

LÄÄKÄRILIITTO LÄKARFÖRBUNDET

Suomen Lääkäriliitto
Mäkelänkatu 2 A
00501 Helsinki
www.laakariliitto.fi